

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Jane Shemilt
THE DAUGHTER

Copyright © 2014. by Jane Shemilt

This book was first published in the United Kingdom in 2014 by Penguin
Books

Translation Copyright © 2016 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01767-0

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

DŽEJN ŠEMILT

POSLEDNJE
ZBOGOM

Preveo Vladan Stojanović

Izdavaštvo
vulkan

Beograd, 2016.

Prvi deo

DORSET 2010

GODINU DANA KASNIJE

Dani su okraćali. Jabuke su popale po tlu. Vrane su ih isključale. Danas, dok sam nosila drva s gomile ispod nadstrešnice, stala sam na meku loptu. Smrvila sam je u sluzavu kašu.

Novembar.

Stalno mi je hladno, ali je njoj možda hladnije. Zašto i kako bi mi moglo biti lepo?

Pas je drhteći dočekaao več. U sobi se smračilo. Založila sam vatru. Plamenovi su me privukli kad se kajanje rasplamsalo. Gorelo je i cvrčalo u mojoj glavi.

Da sam samo. Da sam samo slušala. Da sam gledala. Kad bih samo mogla da počnem iz početka, tačno godinu dana ranije.

Na stolu je bio Majklov dar, beležnica u kožnom povezu, a u džepu kućne haljine izgrizeni krnjutak crvene olovke. Objasnio mi je da će mi pomoći u crtanju prošlosti. Slike su već u mojoj glavi: skalpel u drhtavim prstima, plastična balerina koja se okreće, gomila zabeležaka uredno složenih na noćnom stočiću u tami.

Napisala sam kćerkino ime na prvoj, praznoj stranici. Ispod njega sam nacrtala dve crne cipele s visokom petom položene na stranu, s dugim zapletenim kaiševima.

Naomi.

BRISTOL 2009

DAN RANIJE

Isprva me nije primetila, zato što se lelujala u ritmu muzike s ajpada. Obmotala je narandžasti šal oko vrata. Razbacala je školske knjige. Tiho sam zatvorila zadnja vrata za sobom i spustila torbu na pod. U njoj su bile beleške, stetoskop, špricevi, bočice i kutijice. Dugi dan bio je ispunjen pregledima u ordinaciji, kućnim posetama i papirologijom. Posmatrala sam kćerku, naslonjena na kuhinjska vrata, ali mislila sam na drugu devojčicu, Džejd, koja je ležala na krevetu s modricama na rukama.

Ta pomisao pekla me je kao ljuti sos u oku. Teo mi je jednom rekao da špricaju sok od ljutih papričica slonu u oko da bi mu skrenuli pažnju od zbrinjavanja ranjene noge. Nisam verovala u delotvornost takve metode, ali trebalo je da priču shvatim kao upozorenje da čovek veoma lako gubi iz vida ono što je bitno.

Zamišljala sam kako slikam krivinu kćerkinih obraza dok se smešila samoj sebi. Ocrtala bih ih bleđom seni da dočaram svetlost ulovljenu na koži. Plave šiške posle svakog koraka poskakivale su joj na čelu. Graščiće znoja ispod linije kose zablistale bi kad bi joj se šiške podigle. Zavrnila je rukave školskog džempera. Narukvica s privescima klizila joj je gore-dole po glatkoj koži ruke. Činilo se da će svakog časa skliznuti s nje. Bilo mi je drago što ju je nosila. Mislila sam da ju je odavno izgubila.

„Mama! Nisam te videla. Šta misliš?“ Skinula je slušalice. Zagledala se u mene.

„Volela bih da mogu tako da igram...“

Prišla sam joj i ovlaš je poljubila u rumeni, baršunasti obraz. Udahnula sam njen miris. Sapun s aromom limuna i znoj.

Trgla je glavom. Sagla se da pokupi knjige. U tom hitrom, odlučnom pokretu bilo je mnogo elegancije. Progovorila je nestrpljivim tonom: „Nisam te to pitala. Mislila sam na cipele – pogledaj ih.“

Bile su nove, crne, s veoma visokim štiklama i kožnim kaiševima koji su pokrivali stopala i donji deo vitkih nogu. Izgledale su neprikladno na njoj. Obično je nosila platforme od šarene kože ili starke.

Poslednje zbogom

„Štikle su neverovatno visoke.“ Pokušala sam da ublažim kritički ton. „Ne liče na ono što obično..“

„Ne liče, zar ne?“ Zvučala je pobedonosno. „U potpunosti su drugačije.“

„Sigurno su koštale malo bogatstvo. Mislila sam da si potrošila džeparac.“

„Neverovatno su udobne. Savršeno mi pristaju.“ Zvučala je ushićeno, kao da ne može da veruje koliko je srećna.

„Ne možeš da izlaziš u njima, draga moja. Izgledaju pretesno.“

„Priznaj da si ljubomorna. Volela bi da imaš takve cipele.“ Počastila me je poluosmehom, koji sam prvi put videla.

„Naomi...“

„Pa, neću ti ih dati. Zaljubljena sam u njih. Volim ih gotovo koliko i Bertija.“ Sagnula se da pomiluje psa po glavi. Okrenula se i polako pošla uz stepenice, sa širokim zevom na usnama. Štikle su metalno kuckale po stepenicama kao udarci manjeg čekića.

Pobegla je, ne odgovorivši mi. Moje pitanje ostalo je da visi u toplom vazduhu kuhinje.

Napunila sam čašu Tedovim vinom. Naomi obično nije drsko odgovarala, niti mi je okretala leđa usred razgovora. Gurnula sam doktorsku torbu i beleške u ugao garderobe. Nervozno sam šetkala po kuhinji s čašom u ruci i ravnala krpe. Nekad mi je sve govorila. Oštri alkohol razbistrio mi je um dok sam kačila njen kaput. To je bio sastavni deo davno sklopljene, jednostavne pogodbe. Radila sam posao koji volim i zarađivala lepe pare, ali sam zbog njega provodila manje vremena kod kuće od nekih majki. Dobra strana pogodbe bila je to što sam svojim odsustvovanjem ostavljala više prostora deci. Ona su pak koristila taj prostor za razvoj vlastite ličnosti i učila da budu nezavisna, što sam oduvek htela.

Izvadila sam krompire iz kredenca. Na njima su bile grudvice zemlje. Ispirala sam ih u sudoperi. Kad bolje razmislim, mesecima je izbegavala iskreni razgovor sa mnom. Ted bi mi rekao da uzalud brinem, ako bih mu se poverila. Ona je tinejdžerka, rekao bi. Prerašće ovu fazu. Da li odrasta ili se udaljava od nas? Da li je prezauzeta ili povučena?

Pitanja su se rojila dok sam tražila ljuštač krompira u fioci. Prošlog leta susrela sam se u ordinaciji s neuravnoteženom tinejdžerkom, koja je sljuštila komade nežne kože sa zglobova. Povukla je nekoliko crvenih linija. Zavrtela sam glavom da bih se otarasila stravične slike. Naomi nije depresivna. Tu je novi osmeh nasuprot razdražljivosti, a tišinu u kući razbija učestvovanjem u školskoj predstavi. Izgleda prezauzeto zato što je starija, promišljenija. Gluma joj je pomogla da sazri. Letos je radila s Tedom u laboratoriji. Zainteresovala se za medicinu. Ljuštila sam krompire kad mi je palo na pamet da bi njeno novopronađeno samopouzdanje moglo biti ključno za uspehe na predstojećim razgovorima. Možda bi trebalo da mu se radujem. Glavna uloga u školskoj predstavi povećaće joj izgleda za upis u medicinsku školu. Komisije za izbor vole kandidate raznovrsnih interesovanja. Dobro je poznato da ona umanjuju stres, neizbežnog pratioca doktorskog posla. Slikanje je bilo moj ventil. Umetnost mi je pomagala da se rešim stresa nakupljenog na opštoj praksi. Gromuljice smeđeg blata nestajale su u odvodu sudopere pred mojim očima. Naomin portret bio je pri kraju. Privlačio me je. Slikanje me je prebacivalo u drugačiji svet. Sve brige nestale bi kad bih se dohvatila četkice. Platno me je čekalo na tavanu. Želela sam da imam više vremena za slikanje. Bacila sam ljuske krompira u kantu i izvadila kobasice iz frižidera. Teo je od detinjstva najviše voleo kobasice s krompir-pireom. Sutra ću porazgovarati s Naomi.

Ted me je nešto kasnije pozvao da mi kaže da će se zadržati u bolnici. Izgladneli blizanci vratili su se kući. Ed me je pozdravio podignutom rukom. Zgrabio je gomilu tosta i pohrlio uz stepenice. Čula sam kako zatvara vrata spavaće sobe za sobom. Zamišljala sam kako pušta muziku i leže na krevet s tostom u ruci, zatvorenih očiju. U sedamnaestoj sam se nadala da niko neće zakucati na moja vrata, ili još gore, poželeti da razgovara sa mnom. Pegavi, bledoliki Teo hvalio se postignutim uspesima dok je praznio činiju kolača. Naomi je prošla kroz kuhinju. Vlažna kosa joj je padala po vratu. Gurnula sam joj sendviče u ranac dok je grabila ka ulaznim vratima. Nekoliko minuta stajala sam na pragu i slušala kako se njeni koraci polako udaljavaju, postajući sve tiši. Uvek je kasnila, iako je školsko pozorište bilo iza ćoška. Više nije imala snage za trčanje. Rad na predstavi crpao joj je energiju.

Poslednje zbogom

„Marija petnaestogodišnje Naomi Malkom zrelija je od njenih godina.“ „Naomi glumi Mariju s očaravajućom mešavinom nevinosti i seksualnosti. Zvezda je rođena.“ Umor i napetost bili su niska cena za tako laskave prikaze na školskom veb-sajtu. Posle večerašnje, imaće još dve predstave: u četvrtak i petak. Život će se uskoro vratiti u normalu.

DORSET 2010

GODINU DANA KASNIJE

Znam da je danas petak, zato što mi tog dana gospođa iz ribarnice isporučuje robu. Čučim ispod stepenica dok se njen kombi zaustavlja ispred kuće. Vidim obrise belog vozila kroz staro mutno staklo na vratima. Žena zvoni i čeka. Zdepasta prilika, puna nade, gleda kroz staklo, u kuću. Moraću da joj otvorim vrata ako me ugleda, da izreknem neku smislenu reč i da je počastim osmehom. Ništa od toga danas ne dolazi u obzir. Malecni pauk hita mi preko ruke. Još više saginjem glavu i udišem prašinu iz tepiha. Kombi se nakon izvesnog vremena udaljava niz ulicu. Danas je dan za samovanje. Ležem i čekam da vreme prođe. Peti dan u nedelji još izaziva tugu.

Posle izvesnog vremena ustajem i pronalazim beležnicu koju sam sinoć ostavila iznad kamina. Okrećem stranicu s crtežom njenih cipela. Na sledećoj crtam male, preklapajuće krugove srebrnog prstena.

BRISTOL 2009

NOĆ NESTANKA

Kleknula sam na kuhinjski pod i otvorila doktorsku torbu da bih uporedila lekove s onim sa spiska. Lakše sam proveravala stanje zaliha van ordinacije. Kod kuće je bilo manje stvari koje odvlače pažnju. Nisam osetila njen ulazak u kuhinju, zato što sam preturala po dubinama kožnih džepova. U prolazu me je zakačila torbom po ramenu. Podigla sam glavu, ne skidajući prst sa spiska. Uskoro će mi nestati paracetamola i petidina. Spustila je pogled na mene. Zamišljeno me je posmatrala plavim očima. Ni debeli sloj scenske šminke nije mogao da skrije tamne

linije ispod očiju. Izgledala je iscrpljeno. Ovo nije pravi trenutak za postavljanje pitanja.

„Još malo pa si gotova, dušice. Ovo ti je predzadnja predstava“, ohrabrila sam je.

Odeća joj je virila iz torbe. Vrhovi štikli bušili su rupice na plastici.

„Tata i ja sutra ćemo biti tamo.“ Oslonila sam se na pete i podigla pogled. Proučavala sam njeno lice. Zahvaljujući crnom ajlajneru, izgledala je mnogo starije od petnaest godina. „Jedva čekam da vidim da li se išta promenilo od premijere.“

Odmerila me je praznim pogledom. Ponovo sam se susrela s novim osmehom. Podigla je samo jedan kraj usana, stoga je izgledalo kao da se smeška samoj sebi.

„Kada ćeš se vratiti?“ Digla sam ruke od posla i oklevajući ustala. Nikad ništa nisam uspevala da završim. „Danas je četvrtak. Tata obično dolazi po tebe četvrtkom.“

„Odavno sam mu rekla da se ne trudi. Lakše mi je da se vratim s prijateljima.“ Zvučala je kao neko ko se dosađuje. „Večera će se završiti oko ponoći. Šan će me odbaciti.“

„Okolo ponoći?“ Već je umorna. Povichla sam glas. „I sutra imaš predstavu, a posle nje zabavu. To je obična večera. Vrti se do pola jedanaest.“

„To nije ni izbliza dovoljno vremena. Zašto uvek moram da se razlikujem od ostalih?“ Lupkala je po stolu. Prstenčić koji je dobila od nekog dečaka u školi odbijao je svetlost.

„U tom slučaju vrti se do jedanaest.“

Piljila je u mene. „Nisam beba.“ Zvučala je iznenađujuće ljutito.

Nismo mogle da se svađamo čitave noći. Moraće da se smiri, zato što će se uskoro popeti na scenu. Ja sam morala da proverim zalihe medicinskog materijala pre no što počnem da spremam večeru.

„Vrti se do pola dvanaest, ni sekundu kasnije.“

Slegnula je ramenima. Okrenula mi je leđa. Sagnula se prema Bertiju, koji je spavao ispružen ispred peći. Poljubila ga je i blago cimnula za meke uši. Jedva da se pomerio, ali je lupnuo repom po podu.

Uhvatila sam je za ruku. „Star je, dušice. Mora da spava.“

Nervoznim trzajem oslobodila se mog stiska. Izgledala je napeto.

„Smiri se, sve je u redu. Ne zaboravi da je predstava pravi trijumf.“ Okrenula je glavu kad sam je zagrlila. „Imaš samo još jedan nastup.“

Poslednje zbogom

Njen mobilni je zazvonio. Ustuknula je za korak. Držala se za kuhinjski pult dok je odgovarala na poziv. Imala je duge prste, sa sićušnim pegama, koje su sezale do drugog članka. Podsećale su na zlato, na zrnca karipskog šećera. Nokti su joj bili izgrizeni, kao kod malog deteta. Odudarali su od lepog prstena. Uхватила sam je za ruku s obe svoje i brzo poljubila. Mislim da nije ni primetila. Pričala je s Nikitom. Bila je dovoljno mlada da joj članci budu kao mala udubljenja pod mojim usnama. Kad se telefonski razgovor okončao, krenula je. Mahnula mi je na vratima da bi se iskupila za mušičave reakcije.

„Zdravo, mama“, rekla je.

Kasnije sam greškom zaspala. Oko jedanaest sam pristavila čajnik, da bih joj zagrejala vodu za termofor. Sela sam na kauč da bih je pričekala. Sigurno sam odmah zadremala. Probudila sam se s bolnim vratom i kiselim ukusom u ustima. Ustala sam i krenula ka kuhinji da ponovo zagrejem vodu.

Čajnik je bio hladan na dodir. Pogledala sam na sat. Bilo je dva ujutru. Nisam čula kad je stigla. Spopala me je mučnina. Nikad nije ovoliko kasnila. Šta se desilo? Krv mi je zabubnjala u ušima, a onda je zdrav razum prevagnuo. Sigurno je ušla na prednja vrata i otišla pravo u krevet. Nisam čula zatvaranje vrata zato što sam spavala u kuhinji u suterenu. Izula je cipele ispred vrata, tiho se uspela uz stepenice i nečujno prošla pored naše sobe na putu za svoju, na spratu iznad. Protegla sam se dok sam čekala da se voda ugrije u čajniku. Odneću joj termofor. Obmotaću ga i staviti pored nje. Možda će osetiti toplinu u snu.

Polako sam se popela uz stepenice i prošla pored soba s dečacima. Trgla sam se kad je Ed iznenada zahrkao. Popela sam se uz još jedno stepenište do Naomine sobe. Vrata su bila odškrinuta. Tiho sam ušla. Unutra je bilo mračno kao u rogu i zagušljivo. Soba je mirisala na šampon od jagoda i nešto gorko s primesom limuna. Napipala sam njen orman s fiokama. Izvukla sam košulju, u koju sam zamotala termofor. Oprezno sam prišla postelji. Zamalo što se nisam saplela o razbacanu odeću. Pružila sam ruke da bih je otkrila, ali posteljina je bila meka i ravna.

Krevet je bio prazan.

Uključila sam svjetlo. Šortsevi su virili iz otvorenih fioka. Na podu je bilo peškira i cipela. Gaćice su ležale na crvenom, čipkastom prslučetu na noćnom stočiću, a crni brus na stolici. Nisam prepoznala te odevne predmete. Da li se neka od njenih prijateljica ovde presvlačila? Naomi je bila veoma uredna. Bočica pudera prevrnula se preko noćnog stočića. Ruž je ležao u bež barici. Sivi školski džemper bio je na podu. Bela košulja još je bila u njemu.

Pokrivač se blago ulegao na mestu na kom je sedela, ali je jastuk bio prilično ravan.

Strah mi se ušunjabo u stomak. Rukom sam se naslonila na zid. Hladnoća mi je putovala uz ruku i nalazila put do grudi. Tada sam čula zatvaranje ulaznih vrata.

Hvala bogu. Hvala ti, bože.

Stavila sam termofor ispod jorgana da bih joj zagrejala prostor oko stopala. Ozepšće u onim tankim cipelama. Strčala sam u prizemlje, ne mareći za buku. Neću besneti, ne večeras. Poljubiću je, skinuću joj mantil i poslati na spavanje. Sutra ću se ljutiti. Usporila sam kad sam sa stepenica ugledala Teda. Njega, a ne Naomi. Posmatrao me je. Nosio je kaput. Torba mu je bila na podu.

„Nije se vratila.“ Ponestajalo mi je vazduha. Jedva sam govorila. „Mislila sam da se ona vratila kući kad sam te čula.“

„Šta kažeš?“ Izgledao je vrlo umorno, onako pogrbljen, s velikim podočnjacima.

„Naomi se još nije vratila kući.“ Prišla sam mu. Blago se osećao na paljevinu. Sigurno zbog dijatermije, zatvaranja presečenih krvnih sudova. Došao je pravo iz operacione sale.

Zbunjeno me je posmatrao očima morskoplave boje, kakve su bile i Naomine. „Predstava se završila u pola deset, zar ne?“ Nastavio je paničnim glasom. „Isuse, danas je četvrtak.“

Zaboravio je da mu je rekla da je ne vozi kući četvrtkom. Dečji životi za njega su bili večita nepoznanica. Nikad nije pitao za njih. Bes je lagano rastao u meni.

„Već neko vreme vraća se kući pešice, s prijateljima. Rekla ti je to.“

„Naravno da jeste. Zaboravio sam. Pa, dobro.“ Laknulo mu je.

„Ali večeras je bilo drugačije.“ Kako može da bude toliko opušten dok mi srce igra u grudima? „Izašla je na večeru s glumcima iz predstave.“

Poslednje zbogom

„Dobro.“ Slegnuo je ramenima. „Pa, izašla je s prijateljima. Možda su se duže zadržali zato što im je bilo lepo.“

„Tede, prošlo je dva ujutru...“ Zacrvenela sam se u licu od panike i besa. Morao je razumeti da je ovo drugačija situacija, da je nešto krenulo naopako.

„Toliko je kasno? Bože, izvini. Operacija se odužila do u beskraj. Mislio sam da si zaspala.“ Snebivljivo je raširio ruke.

„Gde bi dođavola mogla da bude?“ Zurila sam u njega. Nastavila sam, znatno glasnije: „Nikad nije ovo radila. Javljala se, čak i kad bi zakasnila pet minuta.“ Palo mi je na pamet da to odavno nije radila, ali nikad nije ovoliko kasnila. „Na vestima su javili o silovatelju u Bristolu...“

„Smiri se, Džen. S kim je izašla?“ Osetila sam da se koleba. Ovo mu je remetilo planove. Hteo je da ode na spavanje.

„S prijateljicom iz predstave, Nikitom. S čitavom ekipom. Nisu otišli na zabavu, već na večeru.“

„Možda su otišli u klub posle večere.“

„Ne bi je pustili da uđe.“ Imala je okrugle obraze i lice petnaestogodišnjakinje. Ponekad je izgledala i mlađe, pogotovo kad je umorna. „Premlada je.“

„Svi to rade.“ Ted je sporo govorio od umora. Onako visok, naslonio se na dovratak. „Klinci imaju lažne legitimacije. Sećaš se kad je Teo...“

„To ne liči na Naomi.“ Setila sam se cipela, osmeha. Da li je moguće? Da li je otišla u klub?

„Predlažem da joj damo još malo vremena.“ Zvučao je pribrano. „Hoću da kažem, to je normalno. Još je rano za povratak ako se dobro zabavljaju. Sačekajmo do pola tri.“

„Šta ćemo posle toga?“

„Verovatno će se vratiti.“ Odgurnuo se od zida. Protrljao je lice i krenuo ka stepenicama na kraju hodnika, koje su vodile u kuhinju. „Pozvaćemo Šan ako se ne vrati. Već si zvala Naomi?“

Nisam. Bog te pita zašto. Nisam ni proverila da li mi je poslala poruku. Potražila sam mobilni. Nije bio u džepu. „Gde je kog đavola moj prokleti telefon?“

Odgurnula sam Teda i jurnula niz stepenice. Sigurno mi je ispao negde na kauču, ispod izgužvanog pokrivača. Pronašla sam ga. Nije bilo poruka. Pozvala sam je.

„Zdravo, ovde Naomi. Izvini, zauzeta sam, radim nešto neverovatno važno, ali ću te pozvati. Časna reč. Zdravo.“

Odmahnula sam glavom, nemoćna da progovorim.

„Moram nešto da popijem.“ Ted je polako prišao kredencu s pićem. Nasuo je dva viskija. Dodao mi je jedan. Osećala sam kako mi alkohol peče grlo, i kako putuje niz ždrelo.

Bilo je dva i petnaest. Za petnaest minuta pozvaćemo Šan.

Nisam htela da čekam, već da izađem iz kuće, odem do školskog pozorišta, obijem vrata i kriknem njeno ime u prašnjavoj dvorani. Potrčaću niz glavnu ulicu ako ne bude tamo. Proći ću pored univerziteta i stići do klubova. Proguraću se pored izbacivača i urlati usred gomile plesača...

„Ima li ičeg za jelo?“

„Šta si rekao?“

„Dženi, operisao sam čitavu noć. Preskočio sam večeru u kantini. Ima li ičeg za jelo?“

Otvorila sam frižider i pogledala unutra. Ništa nisam mogla da prepoznam. Videla sam samo kvadrate i pravougaoike. Ruke su mi pronašle sir i puter. Hladni komadi putera kidali su hleb. Ted mi je bez reči uzeo hranu iz ruke i napravio savršeni sendvič. Odsekao je korice.

Dok je on jeo, pronašla sam Nikitin broj na ružičastom papiriću, na tabli od plute na kredencu. Ni ona nije odgovorila na poziv. Telefon joj je sigurno bio u tašni. Gurnula ju je pod sto, dok su igrale klubu u koji su ušle na prevaru. Svi ostali hteli su da idu kući. Zevali su naslonjeni na zid, dok su Naomi i Nikita zajedno plesale. Sjajno su se zabavljale. Niko nije čuo kako Nikitin telefon zvoni ispod stola. I Šan je bdela. Čekala je da joj se kćer vrati kući. Od razvoda s Nilom prošlo je samo godinu dana. Samojoj joj je sigurno bilo još gore.

Polu dva.

Telefonirala sam Šan. Setila sam se kako mi je pre nedelju dana rekla kako joj se Nikita još poverava, i ujeda ljubomoru koju je ta izjava izazvala. Naomi to više nije činila. Sad mi je bilo drago što Nikita još ima poverenja u majku. Šan će znati gde su.

Zvučala je veoma sanjivo. Sigurno je zaspala čekajući, baš kao i ja.

„Zdravo, Šan.“ Trudila sam se da zvučim normalno. „Žao mi je što sam te probudila u ovo doba. Znaš li gde su? Otići ćemo po njih, ali

problem je što...“ Pokušala sam da se nasmejem. „Naomi je zaboravila da mi kaže gde će biti.“

„Čekaj malo.“ Zamišljala sam je kako ustaje, prolazi rukom kroz kosu i trepćući gleda na budilnik na noćnom stočiću. „Hoćeš li da ponoviš ono što si mi upravo rekla?“

Udahnula sam i pokušala da govorim polako.

„Naomi se još nije vratila kući. Sigurno su negde otišli posle večere. Da li ti je Nikita rekla gde su?“

„Večera je sutra, Džen.“

„Ne, tada je zabava.“

„I večera i zabava predviđeni su za sutra. Nikita je kod kuće. Iscrpljena je. Spava od kada sam je dovezla pre nekoliko sati.“

Glupavo sam ponovila. „Pre nekoliko sati?“

„Došla sam po nju odmah posle predstave.“ Nastavila je, posle kraće pauze, nešto tišim glasom. „Nije bilo večere.“

„Ali Naomi mi je rekla.“ Usta su mi se naprečac osušila. „Obula je nove cipele. Rekla je...“

Zvučala sam kao dete koje želi nešto što ne može da ima. Ponela je cipele i torbu s odećom. Kako je moguće da nije bilo večere? Šan sigurno greši. Možda Nikita nije pozvana. Tišina se oteгла.

„Pitaću Nikitu“, rekla je. „Brzo ću se javiti.“

Našla sam se s druge strane kapije, koja se zaključala uz tihi škljocaj. Iza nje je bilo mesto na kom su deca bezbedno spavala, udova raširenih po posteljini. Odande niko nije zvao prijateljice u pola tri ujutru.

Kuhinjske stolice su bile hladne i tvrde, a Tedovo lice belo. Savijao je članke na prstima dok ne bi pucnuli. Htela sam da ga zaustavim, ali nisam smela da otvorim usta da ne bih počela da vrištim. Podigla sam slušalicu posle prvog zvona. Isprva ništa nisam rekla.

„Nije bilo večere, Dženi.“ Bila je blago zadihana. „Svi su otišli kući posle predstave. Žao mi je.“

Začula sam blago zujanje. Potiskivalo je tišinu, koja je zavládala nakon tih reči. Zavrtelo mi se u glavi. Činilo mi da se naginjem napred ili da se svet nagine nazad. Čvrsto sam se uhvatila za ivicu stola.

„Mogu li da porazgovaram s Nikitom?“

Po sćušnom prostoru posle pitanja mogla sam da izmerim koliko sam se udaljila od kapije koja se zatvorila iza mene. Šan je oklevala s odgovorom.

„Ponovo je zaspala.“

Nikita je zaspala? Zar je to bitno? Kod kuće je na sigurnom, a mi ne znamo gde je naša kćerka. Talas gneva se probio kroz strah.

„Ako Nikita išta zna, bilo šta što mi ne znamo, i ako je Naomi u opasnosti...“ Grlo mi se steglo. Ted mi je uzeo telefon.

„Zdravo, Šan.“ Usledila je pauza. „Znam da će to teško pasti Nikiti...“ Govorio je pribrano, ali s izvesnim autoritetom. Tako se obraćao mlađim doktorima u timu kad bi zatražili savet o nekom neurohirurškom problemu. „Ako se Naomi ne vrati brzo, moraćemo da pozovemo policiju. Što više saznamo od vas...“ Usledila je nova pauza. „Hvala ti. Da. Videćemo se za nekoliko minuta.“

Dećaci su spavali u svojim sobama. Načas sam zaronila u toplu oblast ispunjenu njihovim disanjem. Teo se zakopao pod jorganom; samo mu je nešto kose štrćalo ispod. Bila je kruta pod mojim usnama. Edova crna kosa bila je vlažna iznad ćela. Trepavice su mu se i u snu naglo spuštale, kao krila kosa. Uspravila sam se i ugledala sopstveni odraz u ogledalu. Moje lice, osvetljeno ulićnom lampom, kao da je pripadalo nekoj znatno starijoj osobi. Kosa mi je bila crna i bezoblična. Oćešljala sam je Edovom ćetkom.

Ted je zaustavio automobil i izašao kad smo stigli do školskog pozorišta.

Ne znam zašto. Još ne znam zašto smo morali da proverimo. Da li smo zaista mislili da ćeš biti tamo, sklupćana i usnula na bini, da ćemo te probuditi i da ćeš se osmehnuti i protegnuti, uspavana i ukoćena, s besmislenim izgovorom da ti je trebalo previše vremena da se presvućeš? Da li smo mislili da ćemo te zagrliti i odvesti kući?

Staklena vrata pozorišta bila su zaključana. Malćice su se zaljuljala kad sam cimnula rućke. U predvorju je gorelo noćno svetlo. Boce u baru blistale su u urednim nizovima. Pocepani crveno-žuti program ležao je na podu, s one strane vrata. Videla sam crvena slova „Prića“ i „zapadne“, u različitim redovima, i delić fotografije s devojkom u plavoj nabranoj suknji.

Ted je pažljivo vozio, iako sam znala da je veoma umoran. Pritisnuo je dugme na upravljačkoj tabli. Zadnji deo mog sedišta posle toga se zagrejao. Počela sam da se znojim. Obuzela me je mučnina, koja kao da se širila s kožnog sedišta. Bacila sam pogled na njega. Dobro se snalazio. Izgledao je ozbiljno, ali ne i očajno. Ta mirnoća sprečila me je da se uspaničim na problematičnom porođaju s Naomi. Dao mi je epiduralnu anesteziju pre carskog reza. Bio je tamo kad su podigli njeno sitno, okrvavljeno telo. Nisam želela da razmišljam o tome. Pogledala sam kroz prozor. Ulice behu blistave i prazne. Sitna kiša je maglila prozore. Šta je imala na sebi? Nisam mogla da se setim. Da li je obukla kišni kaput? Da li je ponela šal? Posmatrala sam drvored kraj drumu, kao da ću videti narandžasto platno u crnim vlažnim granama.

Ted je odlučno zakucao na Šanina vrata. Noć je bila tiha i nepomična. Da se neko provezao kolima pored nas, video bi običan par. Nosili smo tople kapute i čiste cipele. Čutke smo čekali, glave pognute na kiši. Verovatno smo izgledali normalno.

Šan nije izgledala sanjivo, već pribrano i ozbiljno kad nas je zagrlila. U njenom domu bilo je toplo. Gasna peć plamtela je u maloj, urednoj dnevnoj sobi. Nikita je sedela na kauču. Privila je jastuk na grudi. Svila je duge noge ispod sebe. Nosila je pidžamu sa zekama. Počastila sam je osmehom. Nije mi ga uzvratila. Ukočene usne su joj drhtale na krajevima. Šan je sela pored nje. Seli smo preko puta njih. Ted me je uhvatio za ruku.

„Ted i Dženi žele da ti postave neka pitanja o Naomi, bebe.“ Šan je obgrlila Nikitu, koja se oborene glave poigravala s gustom kovrdžom tamne kose.

Odmakla se kad sam sela pored nje. Pokušala sam da zvučim nežno.

„Gde je, Niki?“

„Ne znam.“ Nagnula se i zarila glavu u jastuk: glas joj je bio prigušen. „Ne znam, ne znam, ne znam.“

Šan je presrela moj pogled preko kćerkine glave.

„U tom slučaju ja ću početi“, reče Šan. „Ispričaću Dženi ono što si mi poverila.“ Nikita je klimnula. Šan je nastavila: „Naomi joj je rekla da će se sresti s nekim, s nekim tipom, nakon predstave.“

„S nekim tipom?“ oštro će Ted, dok sam ja udisala vazduh. „S kakvim tipom?“ Ta reč u njegovim ustima zvučala je ozbiljno. Nije se

radilo o dečaku, već o nekom starijem. Srce mi je tuklo tako jako da sam se plašila da će ga Nikita čuti i odbiti da nam išta kaže.

„Rekla je...“, Nikita je oklevajući progovorila. „Rekla je da ide da se vidi s nekim. I da je stvarno zgodan.“

Okrenula sam se prema njoj da bih je bolje videla. „Da je zgodan? Naomi je tako rekla?“

„To je u redu, zar ne? Tražili ste da vam kažem šta mi je rekla.“ Čelo joj se nabralo, a oči ispunile suzama.

„Naravno“, rekla sam joj.

Ali nije bilo u redu. Moja kćerka nikad nije koristila tu reč. Razgovarale smo o seksu. Očajnički sam pretraživala sećanje, ali nisam mogla da se setim kada. Delovala je nezainterosovana za razgovor o vezama, seksu i kontracepciji. Da li je bila? Šta sam propustila?

„Da li je on... da li je ona...“ Teturala sam po prašumi mogućnosti. „Da li je bio iz škole?“

Nikita je odmahнула glavom. Ted je progovorio. Zvučao je opušteno i bezbrižno, kao da govori o nečemu nevažnom.

„Taj momak. Sigurno ga je ranije sreła?“

Nikitina ramena malčice su se obesila. Prestala je da se igra uvojkom kose. Tedov spokojni nastup bio je delotvoran. Naljutila sam se zato što mu je to tako lako polazilo za rukom, dok sam se ja upinjala da sprečim podrhtavanje glasa.

„Aha. Mislim da je ponekad dolazio u pozorište.“ Spustila je pogled. „Znate, pozadi.“

„Pozadi?“ Ponovo je zvučao pribrano i tek malčice ljubopitljivo.

„Da. Tamo gde su ljudi čekali. Nisam sigurna.“ Podigla je glavu. Bilo je oklevanja u njenim tamnim očima. „Nisam dobro videla.“

„Kako je izgledao?“, brzo sam reagovala.

„Ne znam.“ Nije gledala u mene. Oglasila se posle kraće pauze. „Možda je imao tamnu kosu?“

Pomerila se do majke i zatvorila oči. Mislila sam da nam više ništa neće reći. Ted je postavio još jedno pitanje.

„A ove noći? Šta ti je rekla o ovoj noći?“

Usledila je tišina. Nikita je bila potpuno nepomična. Šan je ustala. „Umorna je.“ Zvučala je odlučno. „Mora da se vrati na spavanje.“